

Urapäivän kuulumiset: ajankohtaista liha- ja valmisruoka-alalla

31.1.2026

Vuotuiset liha- ja valmisruoka-alan urapäivät keräsivät jälleen alan opiskelijat ja alan yritykset yhteen. Tänä vuonna kuultiin Lihakeskusliitto ry:n toimitusjohtajan Mari Hannukselan puheenvuoro alan ajankohtaisista teemoista. Hän nosti puheenvuorossaan esille mm. seuraavat teemat: globaali lihamarkkinakuvio, Mercosur-sopimus ja kyberturvallisuusdirektiivi.

Vuonna 2024 maailmanlaajuinen lihankulutus kasvoi 1,3 % ja nousi 365 miljoonaan tonniin (OECD & FAO, 2025). Kasvu johtui pääasiassa siipikarjan ja naudanlihan kysynnän lisääntymisestä. Lihankulutus henkilöä kohden kasvoi kaikilla alueilla Afrikkaa lukuun ottamatta. Maailmanlaajuinen lihantuotanto kasvoi erityisesti Australiassa, Brasiliassa, EU:ssa ja Yhdysvalloissa, joista Brasilia erottui vahvimman kasvun maana suotuisan kustannus- ja kysyntäkehityksen ansiosta (OECD & FAO, 2025).

Globaalin lihankulutuksen kasvun ennustetaan jatkuvan (OECD & FAO, 2025). Seuraavan vuosikymmenen aikana kasvun ennustetaan olevan 47,9 miljoonaa tonnia, ja lihankulutuksen henkilöä kohden arvioidaan lisääntyvän 0,9 kiloa vuodessa (syötävä vähittäismyyntipaino) vuoteen 2034 mennessä. Toisin kuin useimmilla muilla maailman alueilla, joissa lihankulutus kasvaa, EU:n lihankulutuksen arvioidaan laskevan lievästi 0,5 kiloa henkilöä kohden eli -1,3 % vuosien 2025–2035 välillä (European Commission, 2025a). Kokonaiskulutuksen lasku liittyy naudan- ja sianlihan kulutuksen vähentymiseen. Sen sijaan siipikarjanlihan kulutuksen odotetaan kasvavan (European Commission, 2025a).

Kestävyys- ja terveysnäkökulmien merkityksen ennustetaan kasvavan EU:n lihamarkkinoilla (European Commission, 2025). Tämä ohjaa kuluttajia suosimaan vastuullisempia tuotantotapoja ja joissain tapauksissa vähentämään eläinperäisten proteiinien kulutusta. Samanaikaisesti lihantuotannon tehokkuuden paranemisen

ja siipikarjan osuuden kasvun arvioidaan hillitsevän tuotannon ympäristövaikutuksia ja kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä globaalisti (OECD & FAO, 2025).

OECD ja FAO (2025) korostavat, että lihamarkkinoiden kehitykseen liittyy useita epävarmuustekijöitä. Ennusteista voidaan poiketa eläintautien kehittymisen, geopoliittisten jännitteiden, ympäristö- ja kauppapolitiikan muutosten, energian ja tuotantopanosten hintakehityksen, sääolosuhteiden sekä kuluttajien muuttuvien ruokavalioon, terveyteen ja eläinten hyvinvointiin liittyvien mieltymysten seurauksena.

Mercosur on EU:lle Etelä-Amerikan kauppakumppani, johon kuuluvat Brasilia, Argentiina, Paraguay ja Uruguay (European Commission, 2025b). EK:n (2026) mukaan Mercosur-sopimus on EU:n historian suurin kauppasopimus ja strategisesti merkittävä askel, jonka odotetaan parantavan eurooppalaisten yritysten kilpailuasemaa ja kasvattavan vientiä Etelä-Amerikan markkinoille.

EU–Mercosur-sopimus poistaa tullit valtaosalta tuotteista ja avaa markkinoita myös maatalous- ja elintarviketuotteille (European Commission, 2025b). Sopimus alentaa tai poistaa Mercosur-maiden tullit EU:n lihatuotteilta ja muilta elintarvikkeilta sekä asettaa tuontikiintiöt naudan-, sian- ja siipikarjanlihalle markkinahäiriöiden ehkäisemiseksi. Sopimus sisältää myös suojalausekkeen, jonka avulla tuontia voidaan rajoittaa, jos se uhkaa EU:n lihamarkkinoita.

Hannuksela (2026) nosti puheenvuorossaan esille kyberturvallisuuden huomioimisen tärkeyden elintarvikealalla. Hänen mukaansa elintarvikealalla on arviolta 200–250 toimijaa, jotka kuuluvat NIS2-direktiivin ja kyberturvallisuuslain soveltamisalaan. Elintarvikealan kyberturvallisuudessa erityistä on se, että elintarvikehygienia ja -logistiikka ovat vahvasti riippuvaisia digitaalisista järjestelmistä (Ruokavirasto/Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, 2025). Lisäksi alkutuottajilla on usein hyvin rajalliset resurssit huolehtia omasta kyberturvallisuudestaan. Digitaalisten järjestelmien avulla voidaan hyödyntää myös elintarvikeväärennösten myynnissä.

Matti-Pekka Pasto
lehtori, ETM
SEAMK

Margit Närvä
yliopettaja, TkT
SEAMK

Pasto toimii lehtorina Seinäjoen ammattikorkeakoulun insinööri (AMK), Bio- ja elintarviketekniikan tutkinto-ohjelmassa. Hän opettaa mm. liha- ja valmisruoka-alan opintoja.

Närvä toimii yliopettajana Seinäjoen ammattikorkeakoulun insinööri (AMK), Bio- ja elintarviketekniikan tutkinto-ohjelmassa, sekä YAMK-yliopettajana Ruokaketjun kehittäminen (ylempi AMK) – ja Maatalousyrityksen kehittäminen (ylempi AMK) -tutkinto-ohjelmissa.

Lähteet

Elinkeinoelämän keskusliitto. (9.1.2026). *Elinkeinoelämä: Mercosur-kauppasopimus on Euroopalle historiallinen läpimurto.* https://ek.fi/ajankohtaista/uutiset/elinkeinoelama-mercosur-kauppasopimus-on-euroopalle-historiallinen-lapimurto/

European Commission. (2025a). *EU agricultural outlook 2025–2035*. Publications Office of the European Union. https://doi.org/10.2762/4491268

European Commission. (2025b). *Factsheet: EU-Mercosur Partnership Agreement: Finland. EU Trade.* European Union. https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/mercosur/eu-mercosur-agreement/factsheet-eu-mercosur-partnership-agreement-finland_en

Hannuksela, M. (20.1.2026.) Suullinen esitys. [Liha- ja valmisruoka-alan urapäivät 20.1. 2026]. Seinäjoki.

OECD & FAO. (2025). *OECD-FAO agricultural outlook 2025–2034*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/601276cd-en

Ruokavirasto & Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. (29.10.2025). *Elintarvikealan kyberturvallisuus.* https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/elintarvikkeet/elintarvikeala/elintarvikeyrityksen-perustaminen-ja-ov/kyberturvallisuusdirektiivi/2025-10-29-ruokavirasto_elintarvikealan_kyberturvallisuus.pdf